

VÁROSTÖRTÉNETI FORRÁSOK

ERDÉLY ÉS A PARTIUM A 16–19. SZÁZADBAN

SZERKESZTETTE:

PAPP KLÁRA, GORUN-KOVÁCS GYÖRGY
ÉS JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA

DEBRECEN, 2005

TARTALOM

ELŐSZÓ	9
I. VÁROSVEZETÉS	11
Imádság a debreceni városvezetéséért, valamint a nótárius esküszövege. Magisztrátusi jegyzőkönyv – 1627 (JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA).....	11
A váradi káptalan és Nagyvárad egyezsége – 1722 (GORUN-KOVÁCS GYÖRGY, Ford. TÓTH ORSOLYA).....	13
A választásból kimaradt marosvásárhelyi tanácsstagok kérése Marosszék főkirálybírójához – 1790 (PÁL JUDIT)	20
Az illyefalviak kérése Háromszék főkirálybírójához – 1805 (PÁL JUDIT).....	26
II. VÁROSI-MEZŐVÁROSI TÁRSADALOM.....	29
Kolozsvár város tanácsa jóváhagyja Székesfehérvári Benedek deák házvásárlását, és a ház birtokába beiktatja – 1632 (DÁNÉ VERONKA).....	29
Ungvári Sámuel és felesége zálogosítása a Debrecenben lakó Szikszai Kis Péternek és feleségének, Paxi Juditnak – 1695 (GORUN-KOVÁCS BLANKA).....	31
Brezinai Lőrinc pere özvegy Nyéky Mihályné Horváth Éva ellen, Margitta – 1729, 1730 (LÉVAI ANIKÓ)	32
Az Oláh család nemesítése és konfliktusai – 1735–1761 (PAPP KLÁRA)	68
A margittai görög árendátor contractusa – 1760 (PAPP KLÁRA)	71
Tanúvallomás Kumbhuéber Lőrinc családjának származásáról – 1771 (PAPP KLÁRA).....	73
Tanúvallomási jegyzőkönyvek Kiss István nemességéről – 1732, 1755, 1763 (PAPP KLÁRA)	80
Kelemen Miklósné Máté Sára végrendelete – 1779 (PAPP KLÁRA)	87

III. A VÁROSOK GAZDÁLKODÁSA	91
Debrecen város 1611. évi számadáskönyve (JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA)	91
Kolozsvári céhek limitációi – 1620, 1621 (JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA)	121
IV. VÁSÁROK, KERESKEDŐK, KERESKEDEÉS.....	145
III. Károly megerősíti a nagyvárad „Kalmári Társaság” artikulusait – 1722 (GORUN-KOVÁCS BLANKA).....	145
Tanúvallomási jegyzőkönyv a diószegi, később várad görög kereskedőkről – 1762 (GORUN-KOVÁCS BLANKA)	149
Tanúvallatás Moreli Anasztázusról és más görög kereskedőkről – 1762 (GORUN-KOVÁCS BLANKA).....	156
Bornemissza Anna utasítása a fogarasi vásárbírák számára – 1677 (DÁNÉ VERONKA).....	161
A fogarasi borbírák instructiója – 1693 (DÁNÉ VERONKA).....	166
V. CÉHSZABÁLYOK, CÉHPRIVILÉGIUMOK MEGERŐSÍTÉSEI	167
Báthori Zsigmond engedélyezi mészáros céh megszervezését Gyulafehérvárott – 1596 (BOGDÁNDI ZSOLT)	167
Kolozsvár város céhekre vonatkozó határozatai – 1602–1655 (JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA).....	169
A fogarasi mészárosok rendtartása – 1644 (DÁNÉ VERONKA).....	194
Mária Terézia jóváhagyja a nagybányai mészáros céh rendtartását – 1765 (GORUN-KOVÁCS BLANKA).....	195
III. Károly megerősíti a szatmárnémeti csizmadia céh szabályzatát – 1733 (GORUN-KOVÁCS BLANKA)	200
A nagyváradia kérésére Mária Terézia jóváhagyja a borbély céh privilégiumát – 1744 (GORUN-KOVÁCS BLANKA).....	206
A várad szabók és csizmadiaák jogai és kötelességei a debreceni vásárokon – 1744 (GORUN-KOVÁCS BLANKA)	212
A nagyvárad gubacsináló mesterlegények articulussai – 1793 (GORUN-KOVÁCS BLANKA)	213
VI. VÁROSI KONFLIKTUSOK – ÉRDEKELLENTÉTEK.....	217
Kolozsvári törvénykezési jegyzőkönyvek, emberölési ügyek – 1590–1594 (PAKÓ LÁSZLÓ)	217
Vízakna mezőváros nemeseinek és polgárainak viszálya – 1583 (BOGDÁNDI ZSOLT)	251
Sárd mezőváros nemeseinek és polgárainak egyezsége a közös földekre vonatkozóan – 1608 (BOGDÁNDI ZSOLT).....	252
A fogarasi rendek egyezsége – 1660 (DÁNÉ VERONKA).....	253

A felső-magyarországi és debreceni görög kereskedők kiváltságlevelei – 1690 (1667, 1688, 1689) (GORUN-KOVÁCS GYÖRGY – ford. TÓTH ORSOLYA).....	255
A nagyenyedi kollégium tiltakozása Debrecen szabad királyi városi joga ellen – 1713 (DÁNÉ VERONKA)	273
A nagyváradai csizmadia céh kérelme a viceispánhoz – 1772 (PAPP KLÁRA)	274
A Kelemen család instantái – 1780, 1781 (PAPP KLÁRA)	276
A nagyváradai hentes-társaságbeli Ruszkás Imre megveretésének ügye – 1782 (PAPP KLÁRA).....	279
Béldi László háromszéki adminisztrátor jelentése a Főkörmányszéknek a sepsiszentgyörgyi tanács viselt dolgairól – 1830 (PÁL JUDIT)	281
VII. VÁROS ÉS A HATALOM VISZONYA	287
Sáfárpolgári számadáskönyvi bejegyzések Báthory Gábor és udvartartásának kolozsvári tartózkodásáról – 1610. április 6–8. (JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA)	287
Debrecen a Rákóczi szabadságharcban – a városi jegyzőkönyvek tükrében – 1703–1706 (PAPP KLÁRA)	300
Oltalomlevél a római katolikus egyházzal unióra lépett görög rítusú közösségeknek, akik Szatmár, Bereg és Ugocsa megyében élnek – 1713 (GORUN-KOVÁCS GYÖRGY, ford. TÓTH ORSOLYA).....	325
A debreceni magisztrátus levelei a pestis ügyében Károlyi Sándor Egészségügyi főhadbiztoshoz – 1739 (KUN ENIKŐ).....	328
Udvarhelyszék tisztségének beadványa a Főkörmányszékhez Székelykeresztúr városi rangjáról – 1797 (PÁL JUDIT)	348
VIII. TÉRKÉPEK	353
IX. FOGALOMTÁR	355
X. MÉRTÉKEGYSÉGEK	371
XI. SZEMÉLY- ÉS HELYNÉVMUTATÓ (JENEY-TÓTH ANNAMÁRIA ÉS DÁNÉ VERONKA)	373